

# วาระ ทราบ

โดยถือเป็นมติคณะกรรมการต่อไปนี้.....

## ด่วนที่สุด

ที่ ทส 0100/1276



กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

92 ถนนพหลโยธิน ซอย 7 แขวงสามเสนใน

เขตพญาไท กรุงเทพฯ 10400

เอกสารรับที่ 3612  
วันที่ 20 มิ.ย. 2549  
จด. 20 มิ.ย. 2549

19 มิถุนายน 2549

เรื่อง แนวทางการออกเอกสารสิทธิ์ให้ประชาชน

20 มิ.ย. 2549

จัดเข้าวาระ .....

เรียน เลขาธิการคณะกรรมการรัฐวิสาหกิจ

สิ่งที่ส่งมาด้วย แนวทางการออกเอกสารสิทธิ์ให้ประชาชน จำนวน 70 เล่ม

### เรื่องเดิม

ด้วยเมื่อวันที่ 30 กรกฎาคม 2548 นายกรัฐมนตรีได้มอบหมายให้กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเป็นผู้รับผิดชอบในการจัดให้ประเทศไทยมีแผนประเทศไทยที่แสดงขอบเขตที่คืนทุกประเภทที่ขาดเจนไม่ทับซ้อน เพื่อแก้ไขปัญหาข้อขัดแย้งเรื่องแนวเขตที่คืน ไม่ว่าจะเป็นที่ดินของรัฐหรือที่ดินของเอกชน สำหรับการแยกเอกสารสิทธิ์จำเป็นต้องมีการจำแนกขอบเขตที่คืนให้ชัดเจน เพื่อจากมาตรฐานที่ผ่านมาแตกต่างกัน จึงต้องปรับเปลี่ยนมาตรฐานเดียวกันคือในแผนที่มาตรฐานส่วน 1:4000 ซึ่งหากมีการทับซ้อนกันต้องมีการทำข้อตกลงปรับแนวเขตที่คืนไม่ช้ำซ้อน

### ข้อเท็จจริง

เพื่อให้การดำเนินการดังกล่าวได้แล้วเสร็จสามารถออกเอกสารสิทธิ์ให้กับราษฎรได้ จึงเห็นควรมีบรรทัดฐานหลักการและวิธีการในการปฏิบัติ หากพื้นที่ใดมีสภาพปัญหาเฉพาะตัวที่แตกต่างกันจากพื้นที่อื่นเห็นสมควรส่งให้คณะกรรมการจัดที่คืนแห่งชาติเป็นผู้พิจารณาเรื่องดังกล่าว และเนื่องจากสภาพความเป็นจริงของแต่ละจังหวัด มีพื้นที่กว้างขวางปัญหาที่ซับซ้อนและต้องการการตัดสินใจ นายกรัฐมนตรีจึงมอบหมายให้รัฐมนตรีแต่ละท่านได้แบ่งพื้นที่รับผิดชอบเป็นรายจังหวัดหรือหลายจังหวัดและมีคณะกรรมการทำงานที่เป็นเลขานุการในการปฏิบัติงานให้กับรัฐมนตรีที่รับผิดชอบในพื้นที่นั้น

### ข้อพิจารณา

กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมพิจารณาแล้ว เพื่อให้การดำเนินการดังกล่าวข้างต้น เป็นไปอย่างเรียบร้อยรวดเร็วและมีประสิทธิภาพ จึงเห็นควรนำเสนอคณะกรรมการรัฐวิสาหกิจเพื่อโปรดพิจารณาเห็นชอบในหลักการดังนี้

#### 1. ขั้นตอนในการดำเนินการ

1.1 ทำแผนที่ของทุกส่วนราชการให้เป็นมาตรฐานส่วนเดียวกัน (1:4000)

1.2 ปรับปรุงแนวเขตที่อยู่ในความรับผิดชอบของแต่ละหน่วยงานให้เป็นเส้นแนวเขตเดียว

1.3 ตรวจสอบแนวเขตในภูมิประเทศ (Ground Check)

/1.4 ปรับปรุง...

1.4 ปรับปรุงแก้ไขแผนที่ท้ายกฎกระทรวง พระราชบัญญัติ ให้ตรงกับสื้นแหนเวบที่กำหนดขึ้นใหม่

1.5 ดำเนินการออกเอกสารสิทธิ์ประเภทต่างๆ ตามกฎหมายนี้

1.6 การมอนเอกสารสิทธิ์

2. แนวทางการออกเอกสารสิทธิ์ให้ประชาชน มีข้อพิจารณาและการจัดลำดับความสำคัญ ดังนี้

2.1 พื้นที่ที่ไม่มีความขัดแย้งเรื่องแนวเขตหรือแก้ไขข้อขัดแย้งจนสิ้นแล้วให้พิจารณา  
ออกเอกสารสิทธิ์ได้ ส่วนที่มีปัญหาเรื่องแนวเขตให้คณะกรรมการระดับอำเภอพิจารณาปรับปรุงแนวเขต  
ร่วมกันกับผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง

2.2 พิจารณาการออกเอกสารสิทธิ์ให้กับรายภูที่เขตทะเบียนปัญหาสังคมและความ  
ยากจนในประเภทปัญหาเรื่องที่ดินทำกินเป็นลำดับแรกโดยเฉพาะผู้ไม่มีที่ดินทำกิน

2.3 การจัดพื้นที่ให้รายภูต้องคำนึงถึง

2.3.1 อาชีพของรายภูผู้นั้นที่ทำกินในปัจจุบันและประสบการณ์การประกอบอาชีพ

2.3.2 จำนวนสมนาคึกในครัวเรือนที่เป็นกำลังการผลิต

2.3.3 สถานที่ตั้งของที่ดินตามลักษณะภูมิประเทศ

2.4 เข้าของที่ดินที่ครอบครองที่ดินไว้จำนวนมากแต่ไม่สามารถใช้ประโยชน์ได้เต็มพื้นที่  
จะต้องให้มีการเจรจาเพื่อให้รายภูอื่นเข้าใช้ประโยชน์

2.5 กรณีที่ดินเป็นเขตป่าดันน้ำ พื้นที่ที่มีความหลากหลายทางชีวภาพสูง พื้นที่เสี่ยงภัย  
ธรรมชาติ ให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องจัดประชุมเพื่อคณะกรรมการและแก้ปัญหาให้มีข้อบุติ แล้วจึงพิจารณาออก  
เอกสารสิทธิ์ให้รายภู

2.6 หากการครอบครองที่ดินประกอบด้วยส่วนที่ถูกกฎหมายและไม่ชอบด้วยกฎหมาย  
แต่ยังไม่มีเอกสารสิทธิ์ให้เจรจาในส่วนที่ไม่ถูกต้องคืนกับรัฐ และออกเอกสารสิทธิ์ในส่วนที่ถูกต้องภายหลังการ  
พิสูจน์สิทธิ์แล้ว

2.7 รูปแบบเอกสารสิทธิ์ ในอนาคตข้างหน้าอาจใช้ชื่อเดียวกันแต่มีรายละเอียดของ  
การใช้ประโยชน์ในที่ดินดังกล่าว

3. มอบหมายหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ดำเนินการ ดังนี้

3.1 ทุกส่วนราชการต้องให้ความร่วมมืออำนวยความสะดวกประสานงานหากมีส่วนที่  
เกี่ยวข้อง แม้ไม่มีหน้าที่โดยตรง

3.2 คณะกรรมการจัดที่ดินแห่งชาติ เป็นศูนย์กลางในการแก้ปัญหา กรณีระดับพื้นที่หา  
ข้อบุติไม่ได้ ทั้งนี้เป็นไปตามมาตรา 20 แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน

3.3 กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ดำเนินการจัดทำข้อความใช้ที่ดินเพื่อเป็นแนวทางการใช้ที่ดินอย่างมีประสิทธิภาพควบคู่กับการแยกเอกสารสิทธิ์

3.4 แต่งตั้งคณะกรรมการ โดยแบ่งออกเป็น 3 ระดับ ดังนี้

3.4.1 ระดับชาติ นายกรัฐมนตรีเป็นประธานกรรมการ

3.4.2 ระดับจังหวัด ผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นประธานกรรมการ โดยมีรัฐมนตรีที่ได้รับมอบหมายเป็นผู้กำกับดูแลให้กิจผลสัมฤทธิ์

3.4.3 ระดับอำเภอ นายอำเภอเป็นประธานคณะกรรมการ

ทั้งนี้คณะกรรมการจะได้รับการเดินทางกลับรัฐมนตรีให้ความเห็นชอบในหลักการดังกล่าวข้างต้นแล้ว

จึงเรียนมาเพื่อโปรดนำเสนอคณะกรรมการรัฐมนตรีเพื่อโปรดพิจารณาให้ความเห็นชอบต่อไป จักขอบคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(นายยงยุทธ ติยะไพรัช)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม  
ประธานกรรมการจัดที่ดินแห่งชาติ

สำนักงานรัฐมนตรี

โทร. 02-2788534

โทรสาร 02-2788533

พันตำรวจโท

(ทักษิณ ชินวัตร)

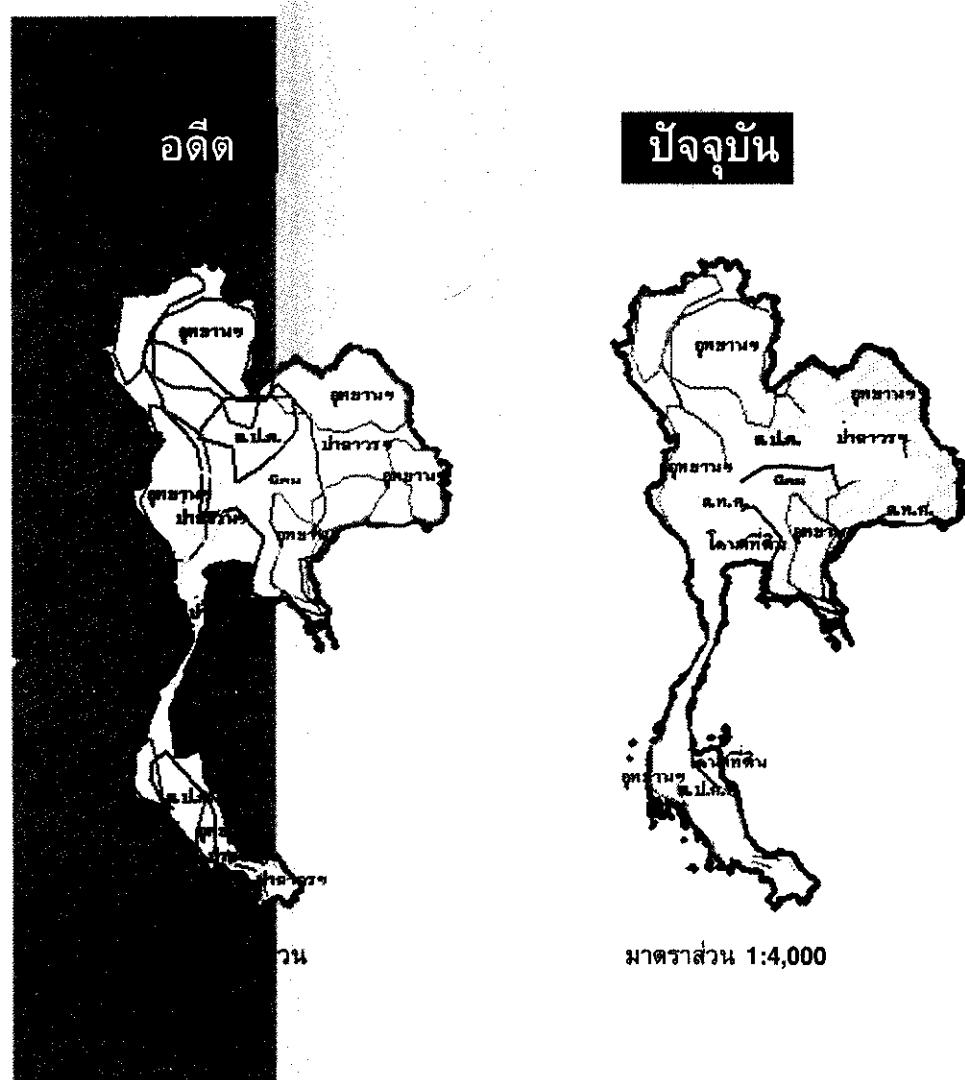
นายกรัฐมนตรี

ทราบเรียน นายกรัฐมนตรี ผ่านรอง นรม  
ที่นัดหารือครม. เป็นวาระทุกวันๆ  
ในวันที่ ๑๐ มิถุนายน ๒๐๐๙

(นายสุรเชษฐ์ ภู่ประเสริฐ)

รองเลขานุการคณะกรรมการรัฐมนตรี รักษาราชการแทน  
เลขานุการคณะกรรมการรัฐมนตรี

## แนวทางการออกเอกสารสิทธิ์ให้ประชาชน



## • ພກນា

### ກລັກກາຣແລກເທດພລ

ເມື່ອວັນທີ 30 ກຣກພູມຄມ 2548 ນາຍກົດສູມນິຕີ ໄດ້ມອບມາຍໃຫ້ ກະທຽວທຮພຢາກຮຽມຈາຕີແລກສິ່ງແວດລ້ອມເປັນຜູ້ຮັບຜິດຂອບໃນກາຣຈັດໃຫ້ ປະເທດໄທຍ່ມີແພນທີປະເທດທີ່ແສດງຂອບເຂດທີ່ດິນຖຸກປະເກທທີ່ຊັດເຈັນ ໄມທັບໜ້ອນ ເພື່ອແກ້ໄຂບັນຫາຂໍ້ອັດແຍ້ງເຮືອງແນວເຂດທີ່ດິນ ໄນວ່າຈະເປັນທີ່ດິນ ຂອງຮູ້ທີ່ດິນຂອງເອກະນຸ ສໍາຮັບກາຣແຈກເອກສາຮີທີ່ຈຳເປັນຕ້ອງມີກາຣ ຈຳແນກຂອບເຂດເຫັນຊັດເຈັນເນື່ອງຈາກມາຕຽານ ທີ່ຜ່ານມາແຕກຕ່າງກັນຕ້ອງປັບ ເປັນມາຕຽານເດືອກກັນ 1:4,000 ມາກມີກາຣທັບໜ້ອນກັນຕ້ອງມີກາຣທຳຂໍ້ອັດກລົງ ປັບແນວເຂດທີ່ດິນໄນ້ໃຫ້ໜ້ອນ

ເພື່ອໃຫ້ກາຣດຳເນີນກາຣດັກລ່າວໄດ້ແລ້ວເສົ້ຈນສາມາຮຄອກເອກສາຮ ສີທີ່ໄກ້ບໍລິຫານໄດ້ ຈຶ່ງຄວາມນິບຮັດສູນຫລັກກາຣແລກວິທີກາຣໃນກາຣປົງປັດ ອາກພື້ນທີ່ໄດ້ມີສະພບບັນຫາເພາະຕົວທີ່ແຕກຕ່າງກັນຈາກພື້ນທີ່ອື່ນ ກີ່ເຫັນສົມຄວາ ສັງໃຫ້ຄະນະກາຣຈັດທີ່ດິນແໜ່ງຈາຕີເປັນຜູ້ພິຈາຮາເຮືອງດັກລ່າວ

ແຕ່ເນື່ອງຈາກສະພາດຄວາມເປັນຈິງຂອງແຕ່ລະຈັງໜັດ ມີພື້ນທີ່ກວ້າງຂວາງ ບັນຫາທີ່ໜ້ອນແລກຕ້ອງກາຣກາຣດັດສິນໃຈ ຈຶ່ງເສັນອຄຄະຮູ້ສູມນິຕີເພື່ອມອບ ມາຍໃຫ້ຮູ້ສູມນິຕີແຕ່ລະທ່ານໄດ້ແບ່ງພື້ນທີ່ຮັບຜິດຂອບເປັນຮາຍຈັງໜັດທີ່ລາຍ ຈັງໜັດ ແລະມີຄະນະອຸງກາຣຈຳກັນທີ່ເປັນເລົານຸກາຣໃນກາຣປົງປັດຕິງານໄໝ ກັບຮູ້ສູມນິຕີທີ່ຮັບຜິດຂອບໃນພື້ນທີ່ນັ້ນໆ

## ขั้นตอนการดำเนินการ

ทำแผนที่ของทุกส่วนราชการให้เป็นมาตราส่วนเดียวกัน (1:4,000)

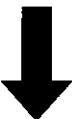


ปรับปรุงแนวเขตที่อยู่ในความรับผิดชอบของแต่ละหน่วยงาน  
ให้เป็นเส้นแนวเขตเดียวกัน

Reshape



ตรวจสอบแนวเขตในภูมิประเทศจริง (Ground Check)



ปรับปรุงแก้ไขแผนที่ท้ายก្នុករារេវង ផ្លាសាចកម្មភ្នៀវ ให้ตรงกับเส้นแนวเขตที่กำหนดขึ้นใหม่



ดำเนินการออกเอกสารสิทธิ์ประเภทต่างๆตามกฎหมายนั้น เช่น



- โฉนด
- ส.ป.ก. (เงื่อนไขพื้นที่สีเขียว)
- ส.ท.ก. (เงื่อนไขพื้นที่สีเขียว)
- อื่นๆ

มอบเอกสารสิทธิ์

## **ข้อพิจารณาและการจัดลำดับความสำคัญ**

1. พื้นที่ที่ไม่มีความขัดแย้งเรื่องแนวเขตหรือแก้ไขข้อขัดแย้งจบสิ้นแล้วให้พิจารณาออกเอกสารสิทธิ์ได้ ส่วนที่มีปัญหารือเรื่องแนวเขตให้คณะกรรมการระดับอำเภอพิจารณาปรับปรุงแนวเขตร่วมกันกับผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง
2. พิจารณาการออกเอกสารสิทธิ์ให้กับราชภูมิที่ดินที่จะทะเบียนปัญหาสังคมและความยากจนในประเภทบัญชาเรื่องที่ดินทำกินเป็นลำดับแรกโดยเฉพาะผู้ไม่มีที่ดินทำกิน
3. การจัดพื้นที่ให้ราชภูมิต้องคำนึงถึง
  - 3.1 อาชีพของราชภูมิผู้นั้นที่ทำกินในปัจจุบันและประสบการณ์การประกอบอาชีพ
  - 3.2 จำนวนสมาชิกในครัวเรือนที่เป็นกำลังการผลิต
  - 3.3 สถานที่ตั้งของที่ดินตามลักษณะภูมิประเทศ
4. เจ้าของที่ดินที่ครอบครองที่ดินไว้จำนวนมากแต่ไม่สามารถใช้ประโยชน์ได้เต็มพื้นที่จะต้องให้มีการเจรจาเพื่อให้ราชภูมิอื่นเช่าใช้ประโยชน์
5. กรณีที่ดินเป็นเขตปาตันน้ำ พื้นที่ที่มีความหลากหลายทางชีวภาพสูงพื้นที่เสี่ยงภัยธรรมชาติให hn ห่วงงานที่เกี่ยวข้องจัดประชุมเพื่อลดผลกระทบและแก้ปัญหาให้มีช้อยุติแล้วจึงพิจารณาออกเอกสารสิทธิ์ให้ราชภูมิ
6. หากการครอบครองที่ดินประกอบด้วยส่วนที่ถูกกฎหมายและมีขอบด้วยกฎหมายแต่ยังไม่มีเอกสารสิทธิ์ให้เจรจาในส่วนที่ไม่ถูกต้องคืนกับรัฐและออกเอกสารสิทธิ์ในส่วนที่ถูกต้องภายหลังการพิสูจน์สิทธิ์แล้ว
7. รูปแบบเอกสารสิทธิ์ ในอนาคตข้างหน้าอาจจะใช้ชื่อเดียวกันแต่มีรายละเอียดของการใช้ประโยชน์ในที่ดินดังกล่าว

## ผู้รับผิดชอบ

1. ทุกส่วนราชการต้องให้ความร่วมมืออำนวยความสะดวกประสานงานหากมีส่วนเกี่ยวข้อง แม้ไม่มีหน้าที่โดยตรง
2. คณะกรรมการจัดที่ดินแห่งชาติ เป็นศูนย์กลางในการแก้ปัญหา กรณีระดับพื้นที่หาข้อยุติไม่ได้ทั้งนี้เป็นไปตามมาตรา 20 แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน
3. กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรจัดทำเขตการใช้ที่ดินเพื่อเป็นแนวทางการใช้ที่ดินอย่างมีประสิทธิภาพควบคู่กับการแจกเอกสารสิทธิ
4. คณะกรรมการแบ่งออกเป็น 3 ระดับ
  - 4.1 ระดับชาติ นายกรัฐมนตรีเป็นประธานคณะกรรมการ
  - 4.2 ระดับจังหวัด ผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นประธานโดยมีรัฐมนตรีที่ได้รับมอบหมายเป็นผู้กำกับดูแลให้เกิดผลสัมฤทธิ์
  - 4.3 ระดับอำเภอ นายอำเภอเป็นประธานคณะกรรมการ

ทั้งนี้ คณะกรรมการจะได้รับการแต่งตั้งภายหลังคณะกรรมการรัฐมนตรีให้ความเห็นชอบในหลักการตั้งกล่าวข้างต้น